

2 Ugostiteljstvo
Minimalne plate
rastu

3 Dobri uslovi rada
Normalno radno
vrijeme

4 Značaj informacija
na maternjem
jeziku

Broj 5 | septembar 2018 | Srpski/Hrvatski/Bosanski

Dodatak «work» novinama | Redakcija T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Prateće mjere i zaštita plata

«Poslanici FDP-a direktno napadaju naše plate»

Prateće mjere moraju da se efikasnije primjene, ne smije doći do izdaje radnika

Razgovori socijalnih partnera o okvirnom sporazumu sa EU su propali. Sindikati ne učestvuju u pregovorima o pratećim mjerama koje je organizovao ministar ekonomije Johann Schneider-Ammann. Jer Savezno vijeće dovodi zaštitu plata u pitanje.

Švajcarska pregovara o okvirnom sporazumu sa EU. Za to je Savezno vijeće definisalo crvenu liniju: prateće mjere nisu tema za diskusiju. One garantuju da se u Švajcarskoj isplaćuju švajcarske plate.

Savezno vijeće želi da oslabi zaštitu plata

Međutim, ministar spoljašnjih poslova iz FDP-a, Ignazio Cassis želi da oslabi ovu zaštitu zaposlenih i švajcarskih zanatlija, i dovodi tzv. pravilo osam dana u pitanje. Ono je centralna tačka pratećih mjera. Ono propisuje da se firme iz EU moraju prijaviti osam dana prije nego što započnu sa radom u Švajcarskoj, kako bi inspektori uopšte znali gdje sve moraju da vrše inspekciju.

Izdaja radnika

Po nalogu Saveznog vijeća ministar ekonomije Johann Schneider-Ammann (FDP) treba da ispita moguće tehničke novine pratećih mjera. Njegovi ljudi su u tu svrhu sastavili dokument u kom dovode u pitanje zaštitu plata i cjelokupne prateće mjere. Predsjednica Unije Vania Alleva: «Schneider-Ammann sve stavlja na raspolaganje: pravilo osam dana, obavezu kaucije, sankcije protiv nepodobnih poslodavaca, borbu protiv prividnog preduzetništva, kao i kvalitet i kvantitet paritetskih kontrola rada. To je apsolutni napad na jezgro pratećih mjera, a time i na prava svih zaposlenih u ovoj zemlji.» Predsjednik SGB-a (Švajcarskog saveza

sindikata) Paul Rechsteiner ubo je pravo u metu: «To je unutrašnje-politička izdaja radnika!»

Razgovori bez sindikata

To da sindikati u ovakvim okolnostima ne žele ni da sjednu za pregovarački sto, sasvim je razumljivo. Međutim, bez sindikata su Schneider-Ammannovi «pregovori» praktično obična časkanja. U njima učestvuje još samo mali krug: poslodavci i kantoni. Koliko dugo će ovi posljednji vidjeti smisla u tome da «pregovaraju» bez radnika, upitno je.

Prava radnika nisu za pregovore

Vanii Allevoj je jasno: «Poslanici FDP-a sasvim očigledno žele da pregovore o okvirnom sporazumu iskoriste za slabljenje prava radnika. Pratećim mjerama smo mi sindikati izborili prava koja pomažu da se obuzdaju najgori izdanci izrabljivanja u našoj zemlji.

Nije zapravo iznenađujuće da se to ne dopada svim lopužama, neoliberalnim hardlajnerima, damping preduzetnicima i mrziteljima sindikata.» Ali sindikatima zakidanja na pravima radnika uopšte nisu za pregovore.

Sloboda kretanja i prateće mjere su velika dostignuća

Za Uniju je sloboda kretanja veliko dostignuće. Vania Alleva: «Prije slobode kretanja imali smo obezvrijeđujući status sezonskog radnika i kontingente. To što smo ovo prebrodili veliki je uspjeh. Prateće mjere su zaista nediskriminišuća zaštita i donose poboljšanja za sve zaposlene. Što više prava zaposleni imaju, to je manje moguće izrabljivati ih. Prateće mjere štite naše uslove bolje od kontingenata i diskriminacije. Sloboda kretanja plus prateće mjere: to je pravi put koji što prije moramo dodatno poboljšati.»

Clemens Studer, work

Editorial

Naša borba se nastavlja – #Enough!

Demonstracija građevinskih radnika u junu bila je potpuni uspjeh – sunce, 18.000 glasanih i angažovanih radnika. Srdačno se zahvaljujemo svima za njihovo učestvovanje – to nas ohrabruje. Građevinski upravnici to istina još uvijek ne osjećaju, ali uspjeli smo da znatno pojačamo pritisak i oni su primjetili da sa Unijom postoji samo jedno rješenje za penzije sa 60 godina. A takođe i da je krajnje vrijeme za povišicu plata! I odmah se nastavlja: 22. septembra se u Bernu održava velika demonstracija za jednakost plata i protiv diskriminacije. Hiljade žena (a i muškaraca) će demonstrirati kako bi se u Švajcarskoj konačno sprovela jednakost plata. Žene u prosjeku i dalje zarađuju petinu manje od muškaraca – poslodavci na uštrb žena štete milione, svakodnevno i nekažnjeno! Unija je saznala da žene u svom životu zbog toga imaju 303.000 franaka manje u novčaniku – mi žene to više nećemo tolerisati! Dosta je bilo! Jednakost plata odmah. U Ženevi se dogodio brutalan napad na žene – one su isprebijane za bolnicu. To nije slučajnost! Dosta nam je bilo maltretiranja i nasilja, niskih plata, nesigurnih mini poslova i stresa na radnom mjestu. Zbog toga 22. septembra sve izlazimo na demonstracije!

Corinne Schärer,
član Rukovodstva sindikata Unija

#Enough18

Demonstration
22. septembra, 13.30h
Schützenmatte, Bern

News

DA za inicijativu Fair-Food!

Održiva poljoprivreda je u ustavu izuzetno ukorenjena. Do sada je podsticana direktnim isplata. One su vezane za dokaz o ekološkom učinku. Metode proizvodnje koje su posebno pogodne za prirodu, životinje i okolinu dodatno se podržavaju, tako da porodice seljaka sa održivom proizvodnjom mogu da dobiju prikladne prihode. Inicijativa Fair-Food želi da pojača ponudu namirnica koje su pogodne za okolinu, fer proizvedene i kojima se fer trguje, čak i u slučaju uvoza. Zbog toga DA za:

- regionalnu poljoprivredu koja je pogodna za okolinu!
- human uzgoj životinja!
- fer trgovinu umjesto neograničene slobodne trgovine!

WAS IST DIE FAIR-FOOD-INITIATIVE?

Die Bundesverfassung wird wie folgt geändert:

Art. 104a Lebensmittel

Der Bund stärkt das Angebot an Lebensmitteln, die von guter Qualität sind und sicher sind und die umwelt- und ressourcenschonend, tierfreundlich und unter fairen Arbeitsbedingungen hergestellt werden. Er legt die Anforderungen an die Produktion und die Verarbeitung fest.

Er stellt sicher, dass eingeführte landwirtschaftliche Erzeugnisse, die als Lebensmittel verwendet werden, grundsätzlich mindestens den Anforderungen nach Absatz 1 genügen. Er stärkt verwaltete und zusammengefasste Lebensmittel sowie Futtermittel sowie in diesem Ziel an. Er begünstigt eingeführte Erzeugnisse aus fairem Handel und hochentwickeltes landwirtschaftliches Betreiben.

Er sorgt dafür, dass die negativen Auswirkungen des Transports und der Lagerung von Lebens- und Futtermitteln auf Umwelt und Klima reduziert werden.

Er hat insbesondere folgende Befugnisse und Aufgaben:

- a. Er erlässt Vorschriften zur Zulassung von Lebens- und Futtermitteln und zur Deklaration von deren Produktions- und Verarbeitungswegen.
- b. Er kann die Vergabe von Zertifikatentypen regeln und Einfuhrzölle abtufen.
- c. Er kann verbindliche Zielvereinbarungen mit den Lebensmittelbranche, insbesondere mit Importeuren und dem Einzelhandel, abschließen.
- d. Er fördert die Verarbeitung und die Vermarktung regional und saisonal produzierter Lebensmittel.
- e. Er trifft Massnahmen zur Eindämmung der Lebensmittelverschwendung.

Der Bundesrat legt mittel- und langfristige Ziele fest und erlässt entsprechende Beschlüsse über den Stand der Zielumsetzung. Werden diese Ziele nicht erreicht, so trifft er zusätzliche Massnahmen oder verstärkt die bestehenden.

Art. 104, Ziff. 10

10 Übergangsbestimmung zu Artikel 104a (Lebensmittel)

Tritt innerhalb dreier Jahre nach Annahme von Artikel 104a durch Volk und Stände keine Ausführungsgesetz in Kraft, so erlässt der Bundesrat die Ausführungsbestimmungen auf dem Verordnungsweg.

FAIR-FOOD-INITIATIVE www.fair-food.ch

FAIR FOOD JA

Pregovori o platama u ugostiteljstvu

Minimalci 2019. rastu za do 1,3%

Dobra organizacija radnika je preduslov za dobar kolektivni ugovor

Minimalci u ugostiteljstvu će od 1. januara 2019. porasti od 1% do 1,3%. Na to su se složili socijalni partneri u ugostiteljstvu. Pregovaračke strane su, na strani radnika, Unija, Syna i Udruženje Hotel&Gastro, a na strani poslodavaca GastroSuisse, hotelleriesuisse, kao i Švajcarsko udruženje kateringa SCA.

Svake godine sindikati i poslodavci pregovaraju o minimalcima za ugostiteljstvo i hotelijerstvo. Za 2019. složili su se da se minimalci za sve kategorije plata povećaju od 1% do 1,3%.

Kategorija plata	Minimalci 2019	aktuelni minimalci od 1.1.2019.
Ia, bez stručnog obrazovanja	Fr. 3435.-	Fr. 3470.-
Ib, sa Progressom (5 nedjelja)	Fr. 3637.-	Fr. 3675.-
II, sa dvogodišnjim stručnim obrazovanjem (2 godine)	Fr. 3737.-	Fr. 3785.-
IIa, sa trogodišnjim stručnim obrazovanjem (3 godine)	Fr. 4141.-	Fr. 4195.-
IIb, sa trogodišnjim stručnim obrazovanjem + 6 dana usavršavanja	Fr. 4243.-	Fr. 4295.-
IV, sa stručnim ispitom	Fr. 4849.-	Fr. 4910.-
praktikanti/praktikantkinje	Fr. 2190.-	Fr. 2212.-

Bolje plate zahvaljujući L-GAV-u

Kolektivni radni ugovor za ugostiteljstvo na nivou države (L-GAV) zaposlenima garantuje minimalac u skladu sa obrazovanjem i radnim iskustvom. On predviđa da se svake godine iznova pregovara o minimalcima.

Dobar kolektivni radni ugovor za ugostiteljstvo na nivou države nije pao s neba. Zahvaljujući sindikatima danas postoji novi L-GAV za ugostiteljstvo i hotelijerstvo, a time i minimalci, kao i 13. plata za sve.

Savjeti za zaposlene u ugostiteljstvu

Zahtijevajte od svog poslodavca pismeni ugovor o radu. Na to se možete pozvati kada npr. morate da neplaćeno radite prekovremeno, kada se ne pridržavaju vašeg neradnog vremena ili kada primete premalo plate. Dobro je znati: možete provjeriti ugovor o radu u svom sekretarijatu Unije, prije nego što ga potpišete.

Unijino saopštenje

Agencije za privremene poslove

Aktuelni kolektivni radni ugovor (GAV) za angažovanje osoblja na snazi je od 1. maja 2016, a važi do kraja 2018. U GAV-u iz 2016. sindikat je uspio da sa udruženjem poslodavaca swisstaffing ispregovara bolje minimalce. GAV je Savezno vijeće proglasilo obavezujućim za sve i važi za sve koji rade u angažovanju osoblja (privremene firme) nezavisno od veličine i branše preduzeća. GAV za angažovanje osoblja važi za oko 315.000 privremeno zaposlenih. Link u nastavku teksta vodi do aktuelnih kolektivnih radnih ugovora za važeće uslove rada u Vašoj branši: www.gav-service.ch/Search/Temporärfirmen

Trominutni štrajk u baštovanskim preduzećima cijelog njemačkog dijela Švajcarske

Švajcarska premijera: u tačno 15:00 (19.07.2018) baštovani i baštovanke na mnogim gradilištima u njemačkom dijelu Švajcarske simbolično su obustavili rad na tri minuta. I u mnogim drugim preduzećima su obustavili rad. Ovim prvim «trominutnim štrajkom» u baštovanstvu jasno su dali do znanja: krajnje je vrijeme da se branša pomjeri iz zone niskih plata! Odgovorno za ovo loše stanje je Udruženje baštovanskih upravnika JardinSuisse.

Platformaska preduzeća

Uber mora da osigura svoje vozače kod AHV-a

Nova pravna regulativa tiče se socijalnog osiguranja vozača Ubera. Došlo se do zaključka da oni nisu nezavisni kada je riječ o socijalnom osiguranju, već da moraju da se tretiraju kao zaposleni u Uberu.

Uber u Švajcarskoj radi kao pružalac taksi usluga, ali radi sa vozačima koji nisu iz te struke i koji nisu dovoljno osigurani. Osim toga, Uber održava nekoliko aplikacija preko kojih korisnici mogu da zakažu vožnju.

Uber mora regularno da zaposli svoje vozače

Dosad je Uber svoje vozače tretirao kao prividne preduzetnike i odbijao da prihvati svoje obaveze poslodavca. Unija već neko vrijeme od Ubera zahtijeva da koncern regularno zaposli svoje vozače, prijavi ih socijalnim osiguranjima i plaća doprinose u skladu sa zakonom.

Ispitivanje odnosno kontrola

Pri daljem obrazovanju Unija je postigla prvi veliki uspjeh u pregovorima o GAV-u u MEM industriji, time što je u GAV uvela prelazne mjere 4.0. Time treba da se finansira preškoloavanje zaposlenih koji su izgubili svoje radno mjesto zbog digitalizacije. Unija je dala da se napravi studija o samouslužnim kasama i samostalnom čekautu u maloprodajnim objektima i ona će uskoro biti i objavljena. Ona treba da da informacije o tome koje su posljedice ove tehnologije po zaposlene u maloprodaji. Granica između posla i privatnog života je centralna tema kampanje protiv stresa i napada na Zakon o radu. Međutim, fokus dosadašnjih aktivnosti Unije jeste sprovođenje prava na radno i socijalno osiguranje u Uberu i drugim platformskim preduzećima.

Platformaska preduzeća izbjegavaju uplaćivanje doprinosa za svoje radnike

U kontroli čiju je izradu naložio sindikat Unija prof.dr.iur. Thomas Gächter i Mlaw Michael E. Meier sa Pravnog instituta Univerziteta u Cirihu detaljno predočavaju da je u slučaju vozača Ubera u Švajcarskoj riječ o djelatnosti koje nije samostalno po pitanju socijalnog osiguranja.

Sve ukupno prema studiji preovladavaju obilježja koja govore u prilog nesamostalnoj djelatnosti. To znači da Uber mora da prijavi svoje vozače socijalnim osiguranjima (AHV/IV, osiguranje u slučaju nesreće) i da plaća doprinose.

Beat Baumann (adaptiert)

Gradjevinarstvo: Opšti kolektivni ugovor i penzionisanje sa 60 Radno vrijeme bez granica – to ne!

Zemaljski opšti ugovor za gradjevinarstvo (ZOU) ističe krajem godine. Ovaj ugovor reguliše plate i uslove rada za sve gradjevinske radnike u Švajcarskoj. Sindikati trenutno pregovaraju o novom ZOU sa predstavnicima gradjevinskih poslodavaca. Sada predstavnici gradjevinskih poslodavaca zahtijevaju ukidanje pravilnika o radnom vremenu.

Dana 23. Juna 2018 je u Cirihu demonstriralo 18 000 gradjevinskih radnika iz cijele Švajcarske za sigurno prijevremeno penzionisanje sa 60 i pristojno povećanje plata. Pritisak gradjevinskih radnika je imao svoje dejstvo: Nakon što su predstavnici gradjevinskih poslodavaca više od godinu dana odbijali pregovore, sada su napravili prvu ponudu. Ali kakvu ponudu! Predstavnici gradjevinskih poslodavaca hoće praktično da ukinu pravilnik o radnom vremenu: 50 sati u nedjelji, 12 sati dnevno i 300 prekovremenih sati gratis trebalo bi po njihovom biti normalno. Na kompromisu su spremni samo u vezi prijevremenog penzionisanja sa 60. Dakle oni žele uz to i 5% reduciranje plata.

Bez rješenja na gradilištima prijete vrela jesen

Za gradjevinske radnike je jasno: Povećanje plate i penzionisanje sa 60 ne donosi mnogo, ako se zbog produženog radnog vremena naruši njihovo zdravlje i budu povrijeđeni. Zdravlje gradjevinskih radnika i njihovi životi nisu na prodaju! Strpljenje gradjevinskih radnika je na samom rubu. Rezultat štrajkačkog ispitivanja koji je obavljen kod oko 20 000 gradjevinskih radnika na gradilištima u cijeloj zemlji je jasan: 93,1 procenata je spremno na štrajk ukoliko predstavnici gradjevinskih poslodavaca ne pruže ruku stvarnim rješenjima.

Lena Frank

Teški pregovori sa predstavnicima gradjevinskih poslodavaca – napad na uslove rada

Kampanja hotelijerstva «U ovoj hotelskoj sobi ne bih išla bosa»

Svi hoteli nose zvučna imena: Renaissance, Sheraton ili Marriott. Svi pripadaju američkom lancu hotela Marriott – najvećem hotelijerskom preduzeću na svijetu. Uprkos lijepim fasadama mnogo je toga u njima loše.

Was Arbeitsbedingungen mit sauberen Hotelzimmern zu tun haben

Und was Hotels dagegen tun können.

Ein Report der Unia Zürich-Schaffhausen zur aktuellen Situation in Zürcher Marriott Hotels

Radni pritisak i štetnost po zdravlje

Čistačice i čistači u jednom izvještaju sindikata Unija navode stvari od kojih se diže kosa na glavi, te Petra* iz hotela Sheraton kaže: «Sve treba da čistimo istim sredstvom. Ono je otrovno. Trebalo bi zapravo da se koristi samo u kupatilu i da se ispere sa mnogo vode. To se na drvenim podovima i namještaju naravno ne radi. U ovoj hotelskoj sobi ne bih išla bosa.»

Najgori za mnoge je ogroman radni pritisak. Za čišćenje jedne sobe najčešće na raspolaganju imaju samo 10 minuta, a ni to vrijeme nije dovoljno. Maria* iz hotela Renaissance priča o danima kada spremačice moraju da rade «do 19 sati» dnevno.

Kome pripadaju hoteli?!

Kako u ovako skupim hotelima uopšte može da dođe do takvih uslova? Iza poznatih lanaca hotela stoji komplikovan sistem. Oni ne pripadaju Marriottu, već UBS-u ili Helvetia-i. Oni daju drugim firmama da vode jedan hotel, a za to se Marriottu plaćaju takse za pravo na ime. Na samom dnu nalaze se onda iscrpljene firme za čišćenje koje se nemilosrdno bore za cijene. Kvalitet i dobri uslovi rada nisu važni.

Nepoštovanje

«Ophodite se prema drugima s poštovanjem» jedan je od slogana Marriotta. Ali dokle god oni dopuštaju da se u njihovim hotelima prava zaposlenih gaze, to su samo prazna obećanja. Marriott bi probleme mogao da riješi već danas time što bi sam zaposlio čistačice i čistače i konačno postavio uništavajuću borbu oko cijena.

Link do izvještaja: rebrand.ly/reinigung

*Imena su poznata Uniji, ali su izmjenjena zbog zaštite osoba.

Daniel Gähwiler i Duarte Pacheco, Sindikat Unia Zürich-Schaffhausen

Intervju sa Lucom Ciriglianom

Inicijativa SVP – a protivna ljudskim pravima napada naša osnovna prava

25. novembra 2018. švajcarski narod glasa o SVP-ovoj inicijativi «protiv stranih sudija». SVP zanemaruje posljedice ove inicijative po švajcarski pravni sistem i naša osnovna prava. Luca Cirigliano, pravnik i centralni sekretar SGB-a (Švajcarskog saveza sindikata), razgovarao je sa Horizontima o posljedicama inicijative.

Luca, SVP inicijativu naziva «Inicijativa o samoodređivanju» ili «Protiv stranih sudija». O čemu se radi?

Ustav bi trebalo da je iznad međunarodnog prava i da je iznad ovog drugog u slučaju konflikta. Inicijatori smatraju da je međunarodno pravo strano pravo i da je Švajcarskoj ono «nametnuto». To je besmislica. Međunarodno pravo je ugovorno pravo i svaka država sama određuje koje pravo želi da preuzme. Time je to i švajcarsko pravo. Ali to inicijatore ne zanima: oni žele da oslabe ili čak i u potpunosti ukinu zaštitu ljudskih prava u Švajcarskoj.

Da li je onda ispravo da protivnici inicijative govore o «inicijativi koja je protivna ljudskim pravima»?

Apsolutno. Napad SVP-a je jasan napad na Konvenciju o ljudskim pravima i Konvencije Uno organizacije za rad (ILO). Kada bi inicijativa prošla, Švajcarska bi njih najvjerovatnije morala da se odrekne. To ne bi bilo loše samo za ugled Švajcarske, to bi prije svega učinilo naša osnovna prava ranjivim.

Zašto SVP pokreće inicijativu koja je protiv ljudskih prava?

Međunarodno pravo je univerzalno, ono je važnije od svakog zakona i svakog ustava. To SVP-u ne odgovara. Jer oni uvijek iznova postavljaju zahtjeve koji dovode u pitanje osnovna prava. Oni argumentuju da i Ustav garantuje osnovna prava. To je tako jer su međunarodne konvencije upisane u njega. Ali one u svakom trenutku mogu da se povuku bilo kojom narodnom inicijativom. Ako zaštita ljudskih prava ne postoji, SVP ima čist put za svoje antisocijalne inicijative protivne ljudskim pravima.

Da li će inicijativa uticati na zaposlene?

Naravno. SVP napada prava zaposlenih i ovom inicijativom: zaposleni su usmjereni na funkcionalan sistem ljudskih prava kada je u pitanju sprovođenje njihovih interesa protiv poslodavaca. Pritom su EMRK i međunarodno pravo ILO centralni, oni zaposlenom garantuju razna prava. U Švajcarskoj nema ustavnog suda koji će se umiješati kada zakoni vrše povredu naših sloboda zaštićenih osnovnim pravima. Bez ljudskih prava nema ni garantovanih radnih i sindikalnih prava.

A migrantkinje i migranti, da li bi i na njih uticala ova inicijativa?

Da, i to ciljano. Već i istorija inicijative pokazuje: okidač je bila presuda Evropskog suda za ljudska prava u vezi sa inicijativom o protjerivanju. Dakle, radilo se upravo o pravima migrantkinja i migranata u Švajcarskoj – odnosno o želji SVP-a da im ta prava oduzme. I inače su ljudska prava posebno važna za migrantkinje i migrante. Kada se radi o pravu da ostanu, i o pregovorima o boravišnim dozvolama, o državljanstvu... U svim tim situacijama ljudska prava garantuju osnovna prava osobe o kojoj je riječ.

Ljudska prava su dakle pravno odlučujuća...

Tako je. Ona nas štite u svakodnevici i u svim aspektima života: štite nas na radnom mjestu; garantuju pravo da se u preduzećima organizujemo i razmjenjujemo informacije; garantuju jednak tretman u socijalnim osiguranjima; zahvaljujući njima možemo da zahtijevamo ravnopravnost i jednakost plata... Zaštita ljudskih prava potrebna nam je svuda i svaki dan.

Marília Mendes

Pitanja & odgovori

Dječiji dodatak: smije li bivši muž da ga obračuna zajedno sa alimentacijom?

Moj bivši muž i ja imamo zajedničku ćerku. Ja samostalno vršim roditeljsko pravo. Moj bivši muž po presudi o razvodu braka mora da mi isplaćuje alimentaciju za ćerku. Sada sam se ponovo udala i ponovo postala majka. Daću otkaz na mom dosadašnjem radnom mjestu i neko vrijeme neću više raditi. Dosad mi je poslodavac isplaćivao dječiji dodatak za našu ćerku. Moj bivši muž mi je sada saopštio da će on to da preuzme. I da će za to odbijati od alimentacije. Smije li on to?

Regula Dick: Ne, dječiji dodatak ne smije da se obračunava sa alimentacijom. Nasuprot tome, bivši muž smije – i treba – da preuzme isplaćivanje dječijeg dodatka. U Zakonu o porodičnim dodacima (FamZG) regulisano je ko smije da dobija dječiji dodatak. To uvijek smije biti samo jedna osoba. Kako ste Vi dosad oboje bili zaposleni, Vi ste dobijali dodatak jer je Vama dodatno pripalo starateljstvo nad djetetom. Pošto Vi sada prestajete da radite Vaš bivši muž mora da traži dječiji dodatak od svog poslodavca. Međutim, on mora da te isplate prosljedi Vama i ne smije da ih odbija od alimentacije za Vašu ćerku. Ukoliko Vam ne prosljedi dodatak možete od nadležne kompenzacione kase (Ausgleichskasse) da zahtijevate da Vam se dodatak ubuduće isplaćuje direktno.

Work, 15. juni 2018

Foto: iStock

Rad noću: koliki dodatak mi pripada?

Ranije sam samo povremeno radio noću. Za to sam dobijao 25% veću platu. Sada redovno radim noću i ne dobijam za to nikakav dodatak. Dobijam samo vremenski dodatak od 10 sati. Ne razumijem zašto odjednom dobijam vremenski umjesto novčanog dodatka? Da li je to u redu?

Mirjam Brunner: Da. Zakon pravi razliku između «privremenog rada noću» i «trajnog ili redovnog rada noću». Ako Vi samo povremeno radite noću, dakle do 24 noći godišnje, prema Zakonu o radu dobijate 25% veću platu. Time zaposleni dakle za noći dobiju 125% plate. Ako radite više od 24 noći godišnje, nije predviđen dodatak plati već vremenski dodatak od najmanje 10%. Za svaki sat koji radite noću piše Vam se najmanje 6 dodatnih minuta. Kako je dugotrajni rad noću štetan po zdravlje, te negativne posljedice treba da se kompenzuju vremenskim dodatkom. Jer je onome ko redovno radi noću potrebno više vremena za odmor. U mnogim kolektivnim radnim ugovorima su predviđeni dodaci veći od onih koji su propisani zakonom. Niži dodaci ne smiju da se dogovore ni u ugovorima o radu između poslodavca i jednog zaposlenog, jer zakonski minimum ne smije ni u kom slučaju da se zanemari.

Work, 17. avgust 2018

Opasnost za sebe i za okolinu

Prijava za starateljstvo ugroženih osoba

Do 2011. godine u Švajcarskoj se djetetu koje je maloljetno u posebnim situacijama, prilikom razvoda braka, automatski dodjeljivao staratelj, koji je zastupao njegove interese. Od 2011. godine pa naovamo mogućnost prijave za podršku i pomoć imaju sva lica koja su u stanju slabosti i ta slabost im otežava da brinu o sebi i o svojim bližnjima.

Bilo da se radi o ugroženosti djece ili ugroženosti starijih lica, opasnosti za druge i za sebe zbog bolesti, alkoholizma ovisnosti, mogućnost prijave na tkzv. Službu KESB postoji. Prijavu može da podnese Socijalna služba, doktor, komšija, policija, neki član porodice ili neko treće lice. Prijava se obavlja putem formulara i neophodno je što bliže opisati događaj ili situaciju šta vas je navelo da prijavite slučaj. Uzroke slabosti nije potrebno navoditi al je neophodno, koliko je to moguće opisati koliko često osoba upada u krizu, šta ukazuje na opasnost, za sebe i za druge u okolini.

Neohodno je navesti svoje podatke

Lice koje prijavljuje slučaj KESBU (riječ u prevodu znači Služba za zaštitu djece i odraslih lica) mora dati svoje podatke. Vrlo rijetko samo u posebnim situacijama su prijave anonimne. Dakle neophodno je navesti u kom srodstvu i u kom svojstvu činite prijavu za zaštitu. Shodno tome i servis usluga KESBA se razlikuje. Tako neko može dobiti staratelja samo u pogledu administrativnih usluga i finansija, dok na drugu stranu neko ko je zbog bolesti ili ovisnosti ugrožen može dobiti staratelja u svim sferama, dakle i u pogledu administracije ali i u pogledu uspostavljanja dnevne strukture, liječenja, zbrinutosti u svakom pogledu.

Nakon prijave KESB ispituje dodjelu staratelja

U službi starteljstva za odrasle i za djecu, u (KESBU) su zaposleni ljudi različitih profila; socijalni radnici, pravni, administrativni radnici itd. Komisija ispituje «slučaj» i nužnost zbrinjavanja prijavljenog lica. To može da se ogleda na osnovu ljekarskih nalaza na osnovu priloženih

dokumenata, na osnovu policijskih protokola i na osnovu ispitivanja slučaja na licu mjesta, ovisno o tome o kome se radi. Ako je osoba koja je ugrožena, prijavljena zbog svog stanja, demencije i nije u stanju da iz šetnje se vrati bezbjedno u svoj stan, nužno je uključiti i odgovarajuće zdravstvene radnike kako bi se spriječila opasnost po samu osobu i po druga lica.

Mandat se dodjeljuje na određeno vrijeme

Od slučaja do slučaja mandat staratelja se određuje na jedan određeni vremenski period, potom se provjeravaju rezultati i poboljšanja. Starateljstvo može i dalje da se produži ili da se donese odluka o ukidanju starateljstva kad se za to stvore uslovi. Ako je neko zbog ovisnosti ugrožen i za dvije godine se izliječio i ne predstavlja više opasnost za sebe i za druge osobe u svojoj okolini, može da se prekine sa starateljem u sveobuhvatnom smislu i da ne bude više pod zaštitom a da mu se staratelj za vođenje budžeta i finansija još ostavi neko vrijeme.

Darinka Filipovici

U medijima se vrlo često piše o KESBU, s jedne strane kritičari navode da se ide predaleko u privatnu sferu osobe a s druge strane KESB je u određenim situacijama jedina institucija koja se brine o zaštiti ugroženih lica. Za članove porodice koji se suoče sa nekim od navedenih problema KESB pomaže u rasterećenju i preuzimanju brige ugroženog lica.

Promjena zdravstvenog osiguranja

Pažnja kod promjene dodatnog zdravstvenog osiguranja

Mnogi osiguranici se odlučuju a s ciljem uštede na premijama da promijene svoje zdravstveno osiguranje. Upravo ta promjena treba da se desi u jesen do 30. novembra. Staro osiguranje mora da dobije otkaz u pisanoj formi do kraja novembra.

Mnogi osigarnici ne žele da razdvajaju svoje osnovnoi dodatno zdravstveno osiguranici. Prednost je u tome što račun koji dobiju šalju samo na jednu kasu, a kasa potom provjerava da li plaća iz osnovnog ili dodatnog osiguranja. Dok s druge strane ukoliko imate osnovno i dodatno osiguranje kod različitih osiguranja dolazi do zabune, koje osiguranje treba da plati. I sama isplata traje duže. Ukoliko pak niste sigurni koje osiguranje treba da preuzme troškove možete se obratiti Ombudsmanu u Vasem kantonu.

Dodatak na dodatno osiguranje

Ako vam je osnovno osiguranje kod jednog osiguranja a dodatno kod drugog osiguranja onda postoji mogućnost da dodatno osiguranje zaračuna jedan dodatak na premiju, tj. Premija bude skuplja nego kad ste osigurani kod istog osiguranja. Do tog saznanja osiguranici dolaze

pošto su promijenili osnovno osiguranje. Dodatno «staro» osiguranje prilikom promjene osnovnog osiguranja povećava premiju za dodatno osiguranje. I kad neko promijeni osnovno osiguranje i dobije manju premiju osnovnog osiguranja a kroz tu promjenu mu «strao» dodatno osiguranje povećava premiju u principu ništa ne uštedi iako je mijenjao osiguranje. Veoma često se čuje rečenica «e da sam znao/znala ne bih ni mijenjao/la osiguranje».

Prethodno se dobro informisati

Dakle isplati se razjasniti kod promjene osnovnog osiguranja da li će doći do povećanja premija dodatnog osiguranja. I još je važno za napomenuti, dodatno osiguranje ne mijenjati sve dok ne dobijete potvrdu da Vas je novo osiguranje prihvatilo i to bez uslovljavanja. Tek onda možete dati otkaz «starom» osiguranju. Starije osobe kad jednom izgube dodatno osiguranje teško dobijaju novo osiguranje. Ili ako dobiju ponudu za dodatno osiguranje sama procedura je povezana sa mnogo papirologije, popunjavanja upitnika i još uz to postoji rizik da ne prihvatite sve iz starog osiguranja.

Darinka Filipovic